

NÓGRÁD VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: NOM/01/000410-1/2023

B E S Z Á M O L Ó

**a Nógrád Megyei Kormányhivatal
Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály
és a Járási Hivatalok által lefolytatott ellenőrzésekről,
azok tapasztalatairól,
a munkaerőpiaci, a foglalkoztatás-felügyeleti és a
munkavédelmi hatósági ellenőrzés szakterületeit érintően.**

2022. év

Salgótarján, 2023. január 31.

Jóváhagyta:

Dr. Szabó Sándor
főispán

I.

Munkaerőpiaci ellenőrzés

1) Összesített kimutatás a megvalósult ellenőrzésekről:

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya 2022. évi ellenőrzési tervében 248 db cél ellenőrzés végrehajtását és lefolytatását tervezte (2021. évben 189 db cél ellenőrzés volt tervezve). 2022. évben a Nógrád Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályai további 70 db (2021-ben is 70 db) közfoglalkoztatás támogatás ellenőrzését tervezték. A 2022. évre tervezett ellenőrzések száma mindösszesen 318 db volt (2021. évben mindösszesen 259 db volt).

A 2022. évben megvalósult, végrehajtott hatósági ellenőrzések száma mindösszesen 291 db (91,51 %) (a 2021 évben végrehajtott 228 db-bal és 88 %-os teljesítéssel szemben). Ezek közül típusa alapján 290 db volt a céllenőrzés és 1 db az utóellenőrzés.

A hatósági ellenőrzések során összesen 2.509.271.959.- Ft támogatási összeg került ellenőrzésre, mely 3.971 főt érintett, amely adat a közfoglalkoztatási támogatások adatait is magában foglalja. Az előző, 2021. évi ellenőrzések során 3.197.255.449.- Ft támogatási összeg került ellenőrzésre, mely 2.417 főt érintett.

A 2022. évben összesen 3311 ellenőrzésbe vonható támogatási ügy keletkezett, ebből 550 ügy a közfoglalkoztatási programokat, 2.761 az egyéb munkaerőpiaci eszközöket érintette. Ezen ügyszámhoz összesen 6.015.618.140.- Ft kötelezettségvállalás kapcsolódik, melyből 4.353.488.508.- Ft a közfoglalkoztatási programokat, 1.662.129.632.- Ft az egyéb munkaerőpiaci eszközöket érinti. (Ezen 2022. évi ügyek számát és a hozzá kapcsolódó ellenőrzésbe vonható valamennyi elkötelezettség összegét munkaerőpiaci eszközönként a külön összesítő táblázat részletezi.)

A **GINOP és TOP programok „Felhívása”** alapján a támogatások megfelelő felhasználásának ellenőrzését a kifizetett támogatások 5 %-ának erejéig kell teljesíteni.

A végrehajtott ellenőrzések aránya az ellenőrzés alapjául szolgáló, a programok kezdetétől 2022. december 31-ig kifizetett támogatási összeghez, illetve a GINOP-6.1.1. projekt esetében a képzésbe bevont létszámhoz viszonyítva

- a GINOP-5.1.1. Út a munkaerőpiacra projekt esetében 5,59 %-ban,
- az Ifjúsági Garancia GINOP-5.2.1. projekt esetében 6,83 %-ban,
- a GINOP Plusz 3.2.1. „A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül” projekt esetében 28,50 %-ban,
- a GINOP-6.1.1. „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” projekt esetében 11,52 %-ban,
- a TOP-5.1.1. „Nógrád megyei foglalkoztatási paktum” projekt esetében 7,08 %-ban,
- a TOP-5.1.2. „M2 vonzástérség helyi foglalkoztatási paktum” projekt esetében 6,31 %-ban,
- a TOP-5.1.2. „Nógrádi Szabad Vállalkozási Zóna” projekt esetében 7,25 %-ban,
- a TOP-6.8.2. „Foglalkoztatási együttműködés Salgótarjánban” projekt esetében 10,14 %-ban.

A **Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alapból (GFA)** finanszírozott támogatások esetében az ellenőrzések számára, arányára vonatkozóan nem minden eszköz vonatkozásában volt központi elvárás. Az ellenőrzések számát a korábbi évek tapasztalatai alapján terveztük (84 db), melyből végül 137 ellenőrzésre került sor (163,09 %). Az igen nagymértékű túlteljesítést az év folyamán életbelépő új támogatási formák, illetve azok %-os ellenőrzési elvárása okán végzett plusz ellenőrzések száma (53 db) okozta.

Ugyanezen forrást érintően 2021-ben 51 db ellenőrzést terveztünk, a végrehajtott ellenőrzések száma összesen 35 db (68,63 %) volt.

A **közfoglalkoztatást** érintően a hosszabb idejű és a start mintaprogramok tekintetében a 2022. évben lekötött kötelezettségvállalás (a tárgyévben kötött új szerződések, valamint a kiegészítés vagy hosszabbítás miatti módosítások) összege 4.240.894.417.- Ft, melyből az ellenőrzéssel érintett

kötelezettségvállalás összege 1.099.530.349.- Ft, tehát az elvárt 10 % helyett a kötelezettségvállalás 25,93 %-a ellenőrzésre került. (2021. évben a lekötött kötelezettségvállalás összege 4.899.336.346.- Ft volt, melyből az ellenőrzéssel érintett kötelezettségvállalás összege 2.530.002.335.- Ft, a kötelezettségvállalás 51,63 %-a ellenőrzésre került.)

Az országos programok tekintetében a 2022. évben megkötött hatósági szerződések összesen 65 fő foglalkoztatására irányultak, ebből az ellenőrzéssel érintett szerződéses létszám 35 fő volt, amely az összesnek a 53,85 %-a. (A 2021. évben megkötött hatósági szerződések összesen 99 fő foglalkoztatására irányultak, az ellenőrzéssel érintett létszám 35 fő volt, amely az összesnek az 35,35 %-a volt.) 2022. évben megkötött hatósági szerződések szerinti kötelezettségvállalás összege 112.594.091.- Ft, melyből ellenőrzésre került 57.855.477.- Ft, tehát a 51,38 %-a.

A 2021. évben kötött hatósági szerződéseken felül a korábban (2020. és 2021. évben) kötött hatósági szerződések közül a 26 db hatósági ellenőrzéssel érintett támogatás esetében a hatósági szerződések szerinti kötelezettségvállalás összege: 857.141.569.- Ft. Ez 25 db helyszíni és 1 db iratbekérésen alapuló ellenőrzés volt, többségében az építési beruházási elemet tartalmazó járási mintaprogramokat megcélózva.

Ezek mellett a Nógrád Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályai által végzett egyéb – nem hatósági jellegű – közfoglalkoztatási ellenőrzések száma és az érintett kötelezettségvállalás összege a 2020., 2021. vagy 2022. évben kötött hatósági szerződéseket érintően: 604 db, 7.092.831.623.- Ft. Ez a mennyiség a benyújtott záró beszámolóknak iratösszevetéssel és elemzéssel megvalósuló utóellenőrzési feladatait takarja.

A támogatási eszközönként lefolytatott ellenőrzések tervtől való eltéréseinek okai:

A Belügyminisztérium által megfogalmazott szakmai elvárás alapján a közfoglalkoztatási támogatásból megvalósuló építési beruházások, valamint termelő kapacitások létrehozása vagy bővítése esetén a záró beszámoló KTK-ba történő feltöltését követően helyszíni szemle keretében meg kell győződnünk a záró beszámoló „*megvalósított program szakmai tartalma, a hatósági szerződésben rögzített tevékenységek, vállalások*” pontjában rögzített, az építési beruházásra, termelői kapacitásra vonatkozó adatok valóságáról. Ennek alapján a 2022. év során az érintett szerződéses körben hatósági munkaerőpiaci célellenőrzésekre került sor.

A pandémia miatti korlátozások 2022. évben már nem befolyásolták az éves ellenőrzések számát, azonban szükség esetén – például a háború miatti költség takarékoság miatt - az ellenőrzések lefolytatásának módjánál alkalmaztuk az iratbekéréssel történő ellenőrzést.

A GINOP és TOP programok keretében a kifizetett támogatások 5 %-ának ellenőrzése érdekében a kifizetett támogatási összegeket az ellenőrzés negyedévente kéri meg a szakmai osztályoktól. Az elvárt 5 %-os ellenőrzési arány nyomon követése alapján az egyes ellenőrzések átütemezésre kerültek - egyes ellenőrzések elhalasztásra kerültek, míg más eszközök vonatkozásában további ellenőrzések kerültek beütemezésre.

2) Az ellenőrzések eredményeinek összegzése:

A megállapított hiányosságok, jogsértések típusai

Rendszeresen előforduló hiányosságok jellemzően a dokumentumok hiánya (pl. tárgyieszköz nyilvántartó, M-es lap, foglalkozás-egészségügyi alkalmassági) és az iratok hiányos bemutatása (pl. jelenléti ívek, szabadság nyilvántartás) volt.

Megállapított jogsértések

- Adatszolgáltatási kötelezettség be nem tartása a foglalkoztatási osztály felé vagy az ellenőrzés részére.
- A dokumentumok (pl. munkanaplók, jelenléti ívek) nem előírászerű kezelése, vezetése.
- Valótlan tartalmú nyilatkozat tétel (pl. munkaidőről, felmondási okokról, létszám adatokról).
- Szerződészegés (nem valós munkavégzés, szerződésben vállalt kötelezettségek be nem tartása).

A megtett intézkedések

Az ellenőrzéseink során feltárt szabálytalanságok, hiányosságok miatt differenciált intézkedési és/vagy visszakövetelési javaslattal éltünk:

- Figyelemfelhívással éltünk a dokumentumok szabályszerű kezelésére, vezetésére, a szerződésekben foglalt munkaruha beszerzésére / kiadására vonatkozóan.
- Hiánypótlásra történő felhívással éltünk a hiányzó dokumentumok bemutatására, iratok pótlására, vagy a beruházás keretében beszerzett eszközök bemutatására vonatkozóan.
- Támogatás kifizetésének megtagadására egy munkaadó vonatkozásában tettünk javaslatot szolgáltatás vásárlás során szolgáltatás meg nem történte miatt.
- Közigazgatási bírság kiszabására 3 esetben tett javaslatot az ellenőrzés. Ebből 2 munkaadó 1-1 esete a közfoglalkoztatást érintette, egy esetben pedig az álláskeresői járadék és álláskeresői segély megállapításához kitöltött igazolólapok valóságtartalmának és helyes kitöltésének vizsgálata során tárt fel szabálytalanságot az ellenőrzés.
- Eljárási bírság kiszabására 2022. évben nem került sor.
- Büntetőfeljelentésre 2022. évben nem került sor.
- Visszakövetelés:

A munkaerőpiaci ellenőrzések eredményeképpen 12 munkaadó vonatkozásában, 13 esetben került sor támogatás visszakövetelésére.

- o A közfoglalkoztatási programok kapcsán 3 közfoglalkoztatónál 1-1 esetben került sor részbeni visszakövetelésre összesen 440.094.- Ft (435.177.- Ft tőke és 4.917.- Ft kamat) összegben, melyből 295.448.- Ft térült meg 2022. december 31-ig.
- o GFA Vállalkozóvá válás támogatása / Önfoglalkoztatás (DECFA) ellenőrzése esetében 1 alkalommal került sor részbeni visszakövetelésre összesen 2.451.807.- Ft értékben, mely vonatkozásában 12 havi részletfizetés engedélyezésére került sor. Az visszakövetelt összegből 1.322.872.- Ft megfizetésre került.
- o Az Önfoglalkoztatók kompenzációs támogatása esetében 5 visszakövetelés történt, melynek összege 1.154.744.- Ft (1.095.000.- tőkeösszeg és 59.747.- kamat), melyből összesen 734.274.- Ft befizetésre került. 1 fő NAV végrehajtás alatt áll, 1 fő részére pedig részletfizetés került engedélyezésre.
- o GINOP programokban 4 munkaadó 5 fő támogatott munkavállalója esetében a visszakövetelés 1.734.678.- Ft volt (1.699.028.- Ft tőke és 35.650.- Ft kamat). A visszakövetelésből 1.220.506.- Ft 2022. december 31-ig befizetésre került, két munkaadó 3 esetében nem került a visszakövetelés befizetésre (egy esetben a cég kényszertörés alatt van, egy esetben pedig végrehajtás útján kerül behajtásra a visszakövetelt összeg).

Közérdekű bejelentés és panasz 2 db került benyújtásra, két közfoglalkoztatót érintően. A két közfoglalkoztatót érintően egy-egy program került ellenőrzésre és megállapítást nyert, hogy a bejelentés részben volt megalapozott. A feltárt hiányosságok és szabálytalanságok miatt az ellenőrzés figyelemfelhívással és hiánypótlásra felhívással élt.

Az ellenőrzések általános tapasztalatai

- Az ügyfelek/munkaadók az ellenőrzés időpontjára nem mindig készítik elő pontosan a kiértékelő levélben általunk igényelt dokumentumokat, ez gyakran hiánypótláshoz és az ellenőrzés elhúzódsához vezet.
- Azon támogatási eszközök vonatkozásában, amelyek létszámadat, illetve létszámbeszámoló közlését kérik a munkaadóktól, a munkaadók által közölt létszámadatok sok esetben nem mutatnak egyezőséget az ellenőrzés során megállapított létszámadatokkal.
- A jövőben nagyobb hangsúlyt szükséges fektetni a preventív ellenőrzésekre, különösen a jelentős számú támogatottat foglalkoztatni kívánó, illetve a beruházási tárgyú támogatások esetében.

3) Részletes beszámoló

3.1. Közfoglalkoztatás támogatás ellenőrzése

Nógrád megyében 2022. évben végrehajtott összes ellenőrzés:

86 db (beleértve a korábbi évek programjainak ellenőrzéseit is)

A 2022. évben végrehajtott összes ellenőrzés:

- hosszabb időtartamú program:	43 db
- országos program:	4 db
- járási startmunka mintaprogram:	38 db

- egyéb mintaprogram:	1 db
Összesen:	86 db

A 2022. január 1. és december 31. között kötött, ellenőrzéssel érintett hatósági szerződések:

	60 db	1.157.385.826.- Ft
ebből országos programot érintő:	1 db	57.855.477.- Ft

A korábbi években (2020. vagy 2021.) kötött hatósági szerződéseket érintő ellenőrzések száma:

	26 db	857.141.569.- Ft
ebből országos programot érintő:	3 db	129.849.288.- Ft

Ezen felül a Nógrád Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályai által végzett egyéb ellenőrzések száma és összege a 2020., 2021. vagy 2022. évben kötött hatósági szerződéseket érintően (utóellenőrzések / záróbeszámoló ellenőrzései):

604 db 7.092.831.623.- Ft.

Megállapítások

A közfoglalkoztatás támogatások ellenőrzése esetében legtöbbször az előírt dokumentáció nem szabályszerű vezetése került megállapításra, összesen 127 esetben:

- 52 esetben a munkanapló nem az elvárásoknak megfelelően került vezetésre és nem volt alkalmas az elvégzett munka mérésére, mennyiségi mutatókat nem tartalmazott,
- 23 esetben a jelenléti ívek nem szabályszerűen voltak vezetve,
- 14 esetben tárt fel az ellenőrzés a munkaköri leírásoknál hiányosságot. A munkaköri leírások hiányosak voltak, vagy egyáltalán nem is készültek, illetve a közfoglalkoztatottak részére azonos tartalommal kerültek elkészítésre, a munkavezetők eltérő feladatait nem tartalmazták.
- 17 esetben a szabadság nyilvántartás nem volt megfelelő, pl. vagy a közfoglalkoztatottak, vagy a felelős vezető nem írta alá, vagy előre írta alá, néhány esetben nem volt összhangban a jelenléti ívvel.
- 3 esetben az Mt. 46. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatók nem kerültek elkészítésre, illetve nem kerültek írásban kiadásra.
- 1 esetben a közfoglalkoztatás alatti munkavállalásról szóló tájékoztató kiadásával kapcsolatban került szabálytalanság megállapításra.
- 10 esetben a foglalkoztathatósági szakvélemény nem került bemutatásra, vagy nem volt érvényes.
- 7 esetben a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatással kapcsolatos hiányosság került észrevételezésre.

Ezekon kívül:

- 1 esetben a bérbesorolás nem volt megfelelő.
- 1 esetben az elkülönített közfoglalkoztatási alszámla kezelése nem volt megfelelő, nem szabályosan történt.
- 10 esetben igazolatlan hiányzás került megállapításra.
- 28 esetben pedig egyéb, máshová nem sorolható hiányosság került feltárássra.

Mindezek okán 56 esetben figyelem felhívással és 21 esetben hiánypótlási felhívással élt az ellenőrzés.

A feltárt súlyosabb hiányosságok és szabálytalanságok miatt az ellenőrzés

- 3 esetben részbeni visszakövetelésre tett javaslatot,
- 2 esetben rendbíróság kiszabását kezdeményezte,
- 1 esetben további intézkedésre (utóellenőrzésre) tett javaslatot, továbbá
- 2 esetben bejelentésre/panaszra indult ellenőrzés (két közfoglalkoztatót érintően 2 program került vizsgálatra), melyről megállapítást nyert, hogy részben voltak megalapozottak.

Jelentős eseti problémák

A Nógrád Megyei Kormányhivatal állami foglalkoztatási szervei a végzett ellenőrzések során 5 esetben állapítottak meg jelentősnek minősülő problémát 5 közfoglalkoztató esetében, melyek vonatkozásában az ellenőrzés 2 esetben közigazgatási bírság kiszabását, 3 esetben pedig részleges visszakövetelést javasolt. A közigazgatási bírságok az ellenőrzés javaslatai alapján kiszabásra kerültek. Büntetőfeljelentés megtételére 2022. évben nem került sor.

Visszakövetelések

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályain 2022. évben 3 esetben került sor részleges visszakövetelésre, 3 közfoglalkoztató egy-egy programja vonatkozásában.

Visszakövetelést maga után vonó problémák:

- A megvásárolt és elszámolt anyagot/eszközt nem, vagy nem a kérelemnek megfelelő helyen használta fel a közfoglalkoztató.
- A vállalt feladatok teljesítése csak részben valósult meg.
- Jogosulatlan bérköltés igénylés/elszámolás történt.

Közigazgatási bírságok

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályain 2022. évben 2 esetben került sor közigazgatási bírság kiszabására, 2 közfoglalkoztató egy-egy programja vonatkozásában.

Közigazgatási bírság kiszabását maga után vonó problémák:

- dokumentációk vezetésében feltárt hiányosságok és szabálytalanságok,
- a hatósági szerződésben előírt bejelentési, nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget a közfoglalkoztató.

Közérdekű bejelentések kivizsgálása

A 2022. év során 2 db közérdekű, névvel ellátott, írásos bejelentés érkezett egy települési és egy nemzetiségi önkormányzat vonatkozásában, közfoglalkoztatás támogatás tárgyában.

A két közfoglalkoztatót érintően összesen 2 program került ellenőrzésre és megállapítást nyert, hogy a bejelentések részben voltak megalapozottak. A feltárt hiányosságok és szabálytalanságok miatt az ellenőrzés figyelemfelhívással és hiánypótlásra felhívással élt. A kiértékelés nélküli helyszíni szemlék időpontjában igazolatlan hiányzások miatt pedig bér visszavonásra tett az ellenőrzés javaslatot.

Jogviták

Peres ügy 2022. évben Nógrád megyében nem volt és büntető eljárás indítására sem kellett feljelentést kezdeményezni.

3.2. Uniós programok (GINOP és TOP) ellenőrzése

A GINOP programok „Felhívása” alapján a támogatások megfelelő felhasználásának ellenőrzését a kifizetett támogatások 5 %-ának erejéig kell teljesíteni, mely elvárás minden támogatási forma esetén teljesült.

A GINOP projektekben 2022. évre 103 db ellenőrzést terveztünk. A végrehajtott ellenőrzések száma összesen 64 db 2017 fő támogatott személyt érintően.

Az ellenőrzések során 111.132.291.- Ft támogatási összeg került ellenőrzésre, mely 36 fő képzésének, 1980 fő foglalkoztatásának és 1 fő vállalkozóvá válásának támogatására irányult.

TOP projektek tárgyában 2022. évre összesen 21 db ellenőrzés került betervezésre és 4 db végrehajtásra. (A TOP 5.1.1. és TOP 6.8.2. projekt 2021. év közben véget is ért, lezárult.)

Az ellenőrzések során 8.105.848.- Ft támogatás került ellenőrzésre, mely 8 fő támogatottat érintett.

Képzés támogatásának ellenőrzése

Ez csak a GINOP programot érintette.

Tervezett: 12 / végrehajtott: 2. Az ellenőrzés 36 fő képzésben résztvevő személyt érintett, összesen 6.033.400.- Ft összegben.

Egy képző esetében az ellenőrzés felhívta a figyelmet a haladási napló naprakész vezetésére.

Intézkedést igénylő hiányosság nem került megállapításra.

Bértámogatás ellenőrzése

Ez csak a TOP programot érintette.

Tervezett: 15 / végrehajtott: 0

A projektben ez a támogatás nem került megítélésre, így a betervezett ellenőrzések irrelevánsakká váltak.

Béreköltség támogatás / Vállalkozások munkaerő támogatás ellenőrzése

- GINOP programok

Tervezett: 79 / végrehajtott: 59. Az ellenőrzés 85 főt érintett 53.458.391.- Ft összegben.

Egy munkaadó esetében az illetékes Foglalkoztatási Osztály kért ellenőrzést, mely alapján nem valós munkavégzés került megállapításra. A munkaadónál összesen 3 főre került támogatás megítélésre, két Foglalkoztatási Osztály vonatkozásában. Itt mindhárom esetben a támogatások felfüggesztésre, majd megszüntetésre kerültek.

Két munkaadónál nem valósult meg a létszámbővítés, illetve a kérelemben nem valós adatokat közöltek.

Egy munkaadó esetében a tervezett ellenőrzés meghiúsult, mivel a munkaadó az ellenőrzés lefolytatásához szükséges dokumentumokat az eljárás során nem mutatta be. A munkaadó azzal a magatartásával, hogy nem vette át az ellenőrzésre vonatkozó hivatalos küldeményeket, illetve nem állt sem személyesen, sem írásban az ellenőrzés rendelkezésére, az ellenőrzést megakadályozta, lehetetlenné tette.

Visszakövetelésre öt programban volt, 4 munkaadó 5 fő támogatott munkavállaló vonatkozásában 1.734.678.- Ft (1.699.028.- Ft tőke és 35.650.- Ft kamat) került visszakövetelésre, melyeket az ügyfelek 1.220.506.-Ft összegben fizetett vissza. (A kiszabott és visszafizetett visszakövetelés összegének különbsége két munkaadó által nem fizetett összegből adódik.)

Közigazgatási bírság kiszabására nem került sor.

- TOP programok

Tervezett: 15 / végrehajtott: 4. Az ellenőrzés 6 főt érintett 7.940.994.- Ft összegben.

Intézkedést igénylő hiányosság egyik esetben sem került megállapításra.

Vállalkozóvá válás támogatás ellenőrzése (6 havi juttatás)

- GINOP programok

Tervezett: 0 / végrehajtott: 1. Az ellenőrzés 1 főt érintett és 966.000.-Ft támogatást érintett.

Az ellenőrzések %-os teljesítésének folyamatos figyelése során az elvárt 5 %-os ellenőrzési arány megtartása tette szükségessé az ellenőrzés végrehajtását. Intézkedést igénylő hiányosság nem került megállapításra.

- TOP programok

Tervezett 4 / végrehajtott 0.

Az ellenőrzések %-os teljesítése nem tette szükségessé ellenőrzés végrehajtását.

Helyközi utazás (mobilitás) támogatás ellenőrzése

Ez csak a TOP programot érintette.

Tervezett: 0 / végrehajtott: 2. Az ellenőrzés 2 főt és 164.854.- Ft-ot érintett. Intézkedést igénylő hiányosság nem került megállapításra.

Szolgáltatásvásárlás

Ez csak a GINOP programot érintette, tervezett: 2 / végrehajtott: 2. Az ellenőrzések 1895 főt és 50.674.500.-Ft támogatást érintettek összesen.

Egy esetben intézkedést igénylő hiányosság nem került megállapításra.

Egy másik esetben az ellenőrzés az egyik Foglalkoztatási Osztály jelzésére indult, nem valós szolgáltatás nyújtás miatt, az ellenőrzés során 5 fő tanú meghallgatására is sor került. Megállapítást nyert, hogy egy mentor egy hónapban nem teljesített szolgáltatást. Az 5 fő adott hónapra vonatkozó szolgáltatási díjának kifizetése megtagadásra került, a szolgáltató pedig megszüntette a mentor jogviszonyát,

3.3. A Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alapból (GFA) finanszírozott támogatások ellenőrzése

A GFA projektek megvalósításával kapcsolatban 2022. évre 84 db ellenőrzést terveztünk. A végrehajtott ellenőrzések száma összesen 137 db.

Munkahelyteremtő beruházás támogatás ellenőrzése

Tervezett: 23 / végrehajtott: 22. Az ellenőrzések 286.128 ezer Ft támogatási összeget érintettek, mely 106 fő foglalkoztatásához kapcsolódott.

Tizenegy esetben a Kedvezményezettnek a tárgyévben foglalkoztatási kötelezettség teljesítése került vizsgálatra, melyből három esetben a foglalkoztatási kötelezettség alulteljesítése miatt további kompenzációs időszakban javasolta az ellenőrzés a kötelezettség teljesítését.

Tizenhárom esetben a beruházás fenntartási kötelezettség került ellenőrzésre, melyek során intézkedést igénylő hiányosság nem került megállapításra.

Önfoglalkoztatóvá válás támogatása (tőkejuttatásos)

Tervezett: 30 / végrehajtott: 39. Vállalkozóvá válás támogatása tárgyban 37 fő támogatott személy vonatkozásában történt ellenőrzés. Az önfoglalkoztatásra folyósított (tőkejuttatás) támogatás összege összesen: 76.457 ezer Ft.

Egy esetben a támogatott az előzetesen értesített helyszíni szemle lefolytatását a vállalkozás székhelyén nem biztosította és az ellenőrzés lefolytatásához szükséges iratokat is háromszori írásbeli felszólítás és többszöri telefonhívásokat követően nyújtotta be. Tekintettel arra, hogy a kedvezményezett így csak részben akadályozta, de nem hiúsította meg az ellenőrzés lefolytatását, ezért a közigazgatási bírság kiszabásától az ellenőrzés eltekintett, azonban támogatásban előírt vállalkozás fenntartásának végső időpontjáig végzendő utóellenőrzésre tett javaslatot.

Önfoglalkoztatóvá válás (tőkejuttatásos) támogatás esetében 1 esetben került sor részbeni visszakövetelésre, mivel a vállalkozás létrejött, azonban a támogatás keretében beszerzésre került és elszámolt tételek (bútorok) nem voltak maradéktalanul fellelhetők a támogatással érintett telephelyen. A hiányzó 1 db bútor értékével megegyezően a támogatás részbeni visszakövetelésre került sor. A kedvezményezett kérelmére részletfizetés került engedélyezésre, melyet a támogatott folyamatosan teljesít.

Önfoglalkoztatók kompenzációs támogatása

Tervezett: 0 / végrehajtott: 59. Az ellenőrzések %-os teljesítése nem tette szükségessé ellenőrzés végrehajtását. Az ellenőrzések 12.921.000.- Ft támogatási összeget érintettek, mely 59 fő önfoglalkoztatásához kapcsolódott.

Az ellenőrzések iratbekéréssel kerültek megvalósításra. 4 esetben megállapítást nyert, hogy a támogatott nem volt jogosult a támogatás igénylésére, 1 esetben pedig az önfoglalkoztató akadályozta, illetve lehetetlenné tette az ellenőrzés lefolytatását, ezért mind az öt esetben a támogatás teljes visszakövetelésére tett javaslatot az ellenőrzés.

Három esetben a visszakövetelt összeg (tőke+kamat) teljes mértékben megtérült, egy esetben részletfizetés van folyamatban, egy esetben pedig a visszafizetésre NAV által elrendelt végrehajtás van folyamatban

Szolgáltatásvásárlás

Tervezett: 1 / végrehajtott: 0. Az ellenőrzések %-os teljesítése nem tette szükségessé ellenőrzés végrehajtását.

Az álláskeresői járadék és álláskeresői segély megállapításához kitöltött igazolólapok valóságtartalmának és helyes kitöltésének vizsgálata

Tervezett: 30 / végrehajtott: 16.

16 munkaadó esetében 28 fő munkavállaló vonatkozásában végeztünk ellenőrzést. 15 munkaadó esetében az igazolólapok helyesen kerültek kitöltésre, egy munkaadó esetében egy munkavállaló vonatkozásában tárt fel az ellenőrzés igazolólap kiállítási szabálytalanságot – a munkaerőpiaci járulékalap összege és a járulékalap számításánál figyelembe vehető hónapok számának hibás megállapítása vonatkozásában. Az illetékes Foglalkoztatási Osztály a szabálytalanságról értesítésre került, az ellenőrzés közigazgatási bírság kiszabására tett javaslatot.

4) Közérdekű bejelentések kivizsgálása

A 2022. év során GINOP, TOP és GFA programok támogatásával kapcsolatban közérdekű bejelentés nem érkezett.

(A közfoglalkoztatás támogatás tárgyban érkezett 2 db közérdekű bejelentésről a jelen beszámolóunk 3.1. pontja keretében írtunk.)

5) A munkaerőpiaci ellenőrzés személyi és tárgyi feltételeinek változásai, a tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők értékelése

Személyi feltételek

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályán a 2022. év elejétől összesen 2 fő, 1 fő munkaerőpiaci ellenőr és 1 fő osztott munkakörben GINOP 5.1.1. projekt munkatárs – helyszíni ellenőr (heti 20 óra) és GINOP 5.2.1. szakmai megvalósító – helyszíni ellenőr (heti 20 óra) végzett ellenőrzési tevékenységet. Az osztott munkakörben dolgozó 1 fő munkatárs jogviszonya 2022. szeptemberében nyugdíjazás miatt megszűnt, helyette 1 fő munkaerőpiaci szakügyintéző lát el ellenőrzési feladatokat.

Ez a létszám nem teszi lehetővé szükség esetén egyidejűleg több munkaadónak az ellenőrzését, vagy egy munkaadónál a több helyszínt érintő egyidejű ellenőrzés lefolytatását.

A kettő ellenőrön kívül az év egy-egy szakaszában a főosztályról összesen 3 fő szakügyintéző is folytatott esetenként speciális munkaerőpiaci ellenőrzéseket.

Tárgyi feltételek

2022. évben egy laptop, egy mobil nyomtató és 3 db fényképezőgép állt az ellenőrzés rendelkezésére, mobiltelefonnal rendelkeznek, gépkocsi biztosított.

Pandémia miatti korlátozások 2022. évben már nem voltak, de a háború miatti takarékosági intézkedések okán az előző évben gyakorlattá vált iratbekéréssel megvalósított ellenőrzések tapasztalatait ebben az évben már hasznosítani tudtuk, például az ilyen jelleggel lefolytatott ellenőrzések időigényességének figyelembevételét, az ügyfelek készségét az iratbeküldésekre, stb.

6) A korábbi ellenőrzések megállapításainak, a javaslatok hasznosításának tapasztalatai

Azon támogatási eszközök vonatkozásában, amelyek létszámadat, illetve létszámbeszámoló közlését kéri a munkaadóktól, a munkaadók által közölt létszámadatok sok esetben nem mutatnak egyezőséget az ellenőrzés során megállapított létszámadatokkal, azonban a korábbi években vizsgált munkaadók esetében már a helyes számítási módokat használják, figyelemmel követik a létszámváltozásokat, könnyebben szolgáltatnak adatot az ellenőrzéshez – mindezzel jelentősen elősegítik az ellenőrzések lefolytatásának menetét, illetve a kötelezettségek betartása is pontosabb.

7) Külső ellenőri szervezetek munkaerőpiaci ellenőrzésre vonatkozó megállapításai

A Miniszterelnökség Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság a GINOP-5-2-1 Ifjúsági Garancia projekt megvalósítás időszakában végzett 2022. augusztus 17-i keltezésű helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében megállapította, hogy a Nógrád Megyei Kormányhivatal az ellenőrzés időpontjában az előírt 5 %-os ellenőrzési szintet teljesítette.

A Pénzügyminisztérium Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága a GINOP-5.1.1. Út a munkaerőpiacra projekt vonatkozásában 2022. május 24-én végzett ellenőrzést, melyben az előírt 5 %-os ellenőrzési szint teljesítését elfogadta.

8) A munkaerőpiaci ellenőrzési tevékenység alapján tett észrevételek, javaslatok

- Az előírt dokumentációk vezetésére vonatkozóan szintén hangsúlyt kell fektetni, mert a több éve közfoglalkoztatók esetében is gyakori hiányosságként kerülnek megállapításra az iratkezelések hiányosságai.
- A jövőben nagyobb hangsúlyt szükséges fektetni a preventív ellenőrzésekre, különösen a jelentős számú támogatottat foglalkoztatni kívánó, illetve a beruházási tárgyú támogatások esetében.
- A GINOP és TOP programok keretében a kifizetett támogatások 5 %-ának ellenőrzése, továbbá a közfoglalkoztatási programok keretében a kifizetett támogatások 10 %-ának ellenőrzése érdekében a kifizetett támogatási összegeket az ellenőrzés negyedévente kéri meg a szakmai osztályoktól. Az elvárt 5, illetve 10 %-os ellenőrzési arány nyomon követése alapján az egyes ellenőrzések átütemezésre kerültek - egyes ellenőrzések elhalasztásra kerültek, míg más eszközök

vonatkozásában további ellenőrzések kerültek beütemezésre. Az ellenőrzések előírt százalékos teljesítésére vonatkozóan a jövőben is nagy hangsúlyt kell fektetni.

- Az ellenőrzések tapasztalatai alapján a szakmai irányító tárcák felé jogszabály- vagy eljárásrend módosítására irányuló javaslat nem merült fel.
- Több ellenőrzés kapcsán a járási foglalkoztatási osztályok felé javasoltuk a jövőben a támogatások megítélése esetében a körültekintőbb eljárást az adott munkáltató vonatkozásában, illetve általánosságban is.

II.

Foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés

1) Kiemelt ágazatok ellenőrzési tapasztalatai

2022. évben 394 munkáltatót ellenőriztünk, az ellenőrzésekkel érintett munkavállalói létszám összesen 1533 fő volt.

A munkáltatók 82,7 %-a, 326 munkáltató foglalkoztatta szabálytalanul a munkavállalóit, összesen 1006 fő munkavállalót, akik az összes ellenőrzéssel érintett munkavállalói létszám 65,6 %-át tették ki.

Az év során tapasztaltakhoz képest a szabálytalansággal érintett munkáltatói és munkavállalói arány az év végére csökkent, a munkavállalók esetében jelentősebben.

2021. évhez képest a szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya közel 6 százalékponttal növekedett, ugyanakkor a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya több, mint 12 százalékponttal csökkent, ami jelentős visszaesés.

Hozzá kell tenni azonban, hogy az ellenőrzött munkáltatók száma 35-tel kevesebb, míg az ellenőrzött munkavállalók száma 422 fővel több volt, mint a tavalyi évben. Az ellenőrzött egy munkáltatóra jutó munkavállalók száma 2021. évben 2,6 fő, 2022. évben 3,9 fő volt. Tehát nagyobb foglalkoztatotti létszámmal rendelkező munkáltatók kerültek ellenőrzés alá, mint 2021. évben, így amennyiben jogkövető magatartást mutatott a munkáltató, a szabálytalansággal érintett munkavállalói arányt progresszíven csökkentette. Ez eredményezhette a szignifikáns csökkentést a szabálytalansággal érintett munkavállalók arányát tekintve.

2022. év első negyedévének végén még az alkalmi munkavállalók feltűnően alacsony arányát (6 %) tapasztaltuk, azonban ez az év során jelentősen emelkedett, a harmadik negyedév végéig több mint duplájára, s ez megmaradt az év végére is – az egész éves adatok alapján az ellenőrzött munkavállalók 13 %-ának egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyban történt a foglalkoztatása. Az alkalmi dolgozók 60 %-ának történt szabálytalanul a foglalkoztatása, mely növekedett tavalyhoz képest.

Ez alapján már alaposabban kijelenthetnénk, hogy csökkent az alkalmi dolgozók aránya az előző évekhez (~20 %) képest, viszont ezt is befolyásolta, hogy több nagyobb foglalkoztatotti létszámú munkáltatót is ellenőrzés alá vontunk, melyeknél az alkalmi munkavállalók jelenléte nem volt jellemző.

A munkaviszony keretében foglalkoztatott munkavállalók (az összes munkavállaló 87 %-a) esetében a szabálytalansággal érintett arány 66,5 % volt, mely 2021. évhez képest (78 %) jelentősen csökkent. Ezt alapvetően befolyásolta a nagyobb létszámú cégek ellenőrzési körbe kerülése.

2022. évben 99 fő külföldi munkavállaló foglalkoztatását ellenőriztük, az adataink alapján közülük csupán 23 fő foglalkoztatása történt szabálytalanul. Többségében ukrán állampolgárokat érintettek az ellenőrzések, köszönhetően az ukrán menekültek foglalkoztatásának ellenőrzését célzó akcióellenőrzéseknek is. Számos thaiföldi állampolgárt is ellenőrzés alá vontunk az év során, de találkoztunk többek között albán, kínai, koszovói, macedón, szerb munkavállalókkal is.

41 fő saját jogú nyugdíjas munkavállaló foglalkoztatását ellenőriztük 2022. évben, összesen 28 munkáltatónál. A nyugdíjas munkavállalók 89 %-ának történt szabálytalanul a foglalkoztatása, így

ebben a foglalkoztatotti csoportban volt legmagasabb az szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya, mind a szabálytalanul foglalkoztató munkáltatók aránya. Az összes ellenőrzött munkavállalói létszámnak 2,7%-át tették ki a nyugdíjas munkavállalók, 2021. évben ez az arány mindössze 2 % volt. Bár az arányuk emelkedett, továbbra sem tekinthetők igazán meghatározó munkaerőpiaci szereplőknek.

2022. évben az ellenőrzések lezárásaként 367 db határozatunk született, melyből

- 136 db munkaügyi bírság 209 fő munkavállalót érintően,
- 126 db figyelmeztetést tartalmazó határozat 380 fő munkavállalót érintően,
- 101 db figyelmeztetést tartalmazó határozat kötelezés intézkedéssel 534 fő munkavállalót érintően,
- 4 db eljárást megszüntető határozat.

A kiadott határozatainkban 552 érdemi kiemelt intézkedésünk volt, összesen 1511 fő munkavállalóra vonatkozóan.

A harmadik negyedév végéig 27 eljárási bírságot szabtuk ki, 8 esetben az utóellenőrzések eredményeként a kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt, 6 esetben az idézésen való megjelenés miatt, 13 esetben az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása miatt szabtuk ki az eljárási bírságot.

2022. évben a legtöbb ellenőrzés az építőiparban volt (141), ezt követte a kereskedelem (120) és a vendéglátás (64). A legnagyobb ellenőrzéssel érintett létszám a gépipari ágazatban (398 fő), a kereskedelmi ágazatban (266 fő) és a feldolgozóipari ágazatban (261 fő) volt.

A gépipari és feldolgozóipari ágazatokban összesen 23 munkáltatót ellenőriztünk, mely az összes ellenőrzött munkáltató kevesebb mint 6 %-a, azonban ebbe a két ágazatba tartozott az összes ellenőrzéssel érintett munkavállaló 43 %-a, összesen 659 fő.

Építőipar:

Az építőipari ágazatban 141 munkáltatót ellenőriztünk, 235 fő munkavállalót érintően. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya 82 %, a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 81 % volt.

Összesen 135 érdemi kiemelt intézkedésünk volt ebben az ágazatban, a legtöbb a feketefoglalkoztatás tárgykörben, 75 intézkedés, ami az ágazati intézkedések 56 %-át tette ki. Az éves összes fekete intézkedésünk (182 intézkedés) 41 %-a az építőiparba tartozott.

Kereskedelem:

A kereskedelmi ágazatban 120 munkáltatót ellenőriztünk, 266 fő munkavállalót érintően. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya 82 %, a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 65 % volt.

Összesen 182 érdemi kiemelt intézkedésünk volt ebben az ágazatban, a legtöbb a munkaidőnyilvántartás tárgykörben, 65 intézkedés, ami az ágazati intézkedések 36 %-át tette ki. Feketefoglalkoztatás tárgykörben 38 intézkedésünk volt az ágazatban.

Vendéglátás:

A vendéglátási ágazatban 64 munkáltatót ellenőriztünk, 155 fő munkavállalót érintően. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya 81%, a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 70 % volt.

Összesen 92 érdemi kiemelt intézkedésünk volt ebben az ágazatban, a legtöbb a feketefoglalkoztatás tárgykörben, 33 intézkedés, ami az ágazati intézkedések 36 %-át tette ki.

Feldolgozóipar:

A feldolgozóipari ágazatban 16 munkáltatót ellenőriztünk, 261 fő munkavállalót érintően. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya 88 %, a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 38 % volt.

Összesen 19 érdemi kiemelt intézkedésünk volt ebben az ágazatban, a legtöbb a munkaidő-nyilvántartás tárgy körben, 8 intézkedés, ami az ágazati intézkedések 42 %-át tette ki. Feketefoglalkoztatás tárgy körben 6 intézkedésünk volt az ágazatban.

Gépipar:

A gépipari ágazatban 7 munkáltatót ellenőriztünk, 398 fő munkavállalót érintően. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya 71 %, a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 84 % volt.

Összesen 9 érdemi kiemelt intézkedésünk volt ebben az ágazatban, a legtöbb a munkabér és védelme tárgy körben, 4 intézkedés, ami az ágazati intézkedések 44 %-át tette ki. Feketefoglalkoztatás tárgy körben nem intézkedtünk az ágazatban.

Nyomozási, biztonsági tevékenység:

A személy- és vagyonbiztonsági ágazatban 19 munkáltatót ellenőriztünk, 50 fő munkavállalót érintően. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya 95 %, a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 84 % volt.

Összesen 61 érdemi kiemelt intézkedésünk volt ebben az ágazatban, a legtöbb a munkaidő tárgy körben, 19 intézkedés, ami az ágazati intézkedések 31 %-át tette ki. Feketefoglalkoztatás tárgy körben 8 intézkedésünk volt az ágazatban.

Mezőgazdaság:

2022. évben a mezőgazdasági ágazatban – az erre irányuló célvizsgálat elhalasztásával – nem történt ellenőrzés.

2) A bejelentés nélküli foglalkoztatás (Mt. és Efo.) feltárásának ellenőrzési tapasztalatai

2022. évben összesen 182 intézkedésünk volt a feketefoglalkoztatás tárgy körében, 244 fő munkavállalóra vonatkozóan:

- bejelentés elmulasztása miatt 76 intézkedés 102 fő munkavállalót érintően,
- bejelentés elmulasztása miatt egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyból eredően 63 intézkedés 91 fő munkavállalót érintően,
- egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony (nyugdíjas) bejelentésének elmulasztása miatt 6 intézkedés 6 fő munkavállalót érintően,
- munkaszerződés nélküli foglalkoztatás miatt 34 intézkedés 39 fő munkavállalót érintően,
- munkaszerződés nélküli foglalkoztatás munkaerő-kölcsönzésben miatt 1 intézkedés 4 fő munkavállalót érintően,
- külföldiek engedély nélküli foglalkoztatása miatt 2 intézkedés 2 fő munkavállalót érintően.

Színlelt szerződéssel történő foglalkoztatást, illetőleg jogszerűtlen részmunkaidős foglalkoztatást nem tártunk fel az év során.

Az év során kiadott határozatainkban összesen 552 érdemi kiemelt intézkedésünk volt, ennek 33 %-a tartozott a feketefoglalkoztatás tárgy körbe, az ellenőrzésbe vont munkavállalók közel 16 %-a volt érintett a feketefoglalkoztatás valamilyen formájával.

A feketefoglalkoztatás legnagyobb arányban ismét az építőipari ágazatban fordult elő, a fekete intézkedések 41 %-a tartozott az ágazatba. Második helyen a kereskedelmi ágazat áll az intézkedések 21 %-ával, míg harmadik helyen a vendéglátási ágazat a fekete intézkedések 18 %-ával.

A gépipar volt az egyetlen olyan ágazat 2022. évben, amelyben tartottunk ellenőrzést, viszont feketefoglalkoztatásra vonatkozó jogsértést nem tártunk fel. Az összes többi ágazat, melyben ellenőriztünk, érintett volt feketefoglalkoztatással.

A feketefoglalkoztatás miatti intézkedések megoszlásának összehasonlítása a 2021. évi adatokkal:

	2021. év	2022. év
bejelentés elmulasztása	38,3%	41,8%
bejelentés elmulasztása Efo. jogviszonyból eredően	42,6%	34,6%
egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony (nyugdíjas) bejelentésének elmulasztása	3,5%	3,3%
munkaszerződés nélküli foglalkoztatás	13,5%	18,8%
munkaszerződés nélküli foglalkoztatás munkaerő-kölcsönzésben	0%	0,5%
színlelt szerződéssel történő foglalkoztatás	1,4%	0%
jogszerűtlen részmunkaidős bejelentés	0,7%	0%
külföldiek engedély nélküli foglalkoztatása	0%	1%
összes fekete intézkedés	100%	100%

A jogsértések megoszlását tekintve 2021. évhez képest a legnagyobb változás az volt, hogy idén a rendes munkaviszonyos bejelentések elmulasztásának aránya, és az egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyból eredő munkaviszony bejelentésének elmulasztásának aránya „felcserélődött” tavalyhoz képest.

Az mindenképp megjegyzendő, hogy a statisztikát erősen torzíja az, hogy sok esetben a munkavállalók hiába nyilatkoznak egyszerűsített foglalkoztatásról, a munkáltatók, miután lebuknak a bejelentés nélküli foglalkoztatással, már nem „vesződnek” az egyszerűsített foglalkoztatásra vonatkozó bejelentéssel, illetve iratok elkészítésével, mert tudják, hogy úgymint rendes munkaviszonyos bejelentés megtételére kötelezi őket a hatóság, így utólagosan már eleve rendes munkaviszonyként jelentik be és dokumentálják le a jogviszonyt, így a statisztikában nem egyszerűsített foglalkoztatásként jelennek meg ezek a foglalkoztatások a kódolásból eredően.

A határozatok meghozataláig 126 fő bejelentését rendezték a munkáltatók, míg 51 fő munkavállaló foglalkoztatását a határozathozatalt követően, az utóellenőrzésig – illetőleg annak hatására – tették meg a munkáltatók.

Továbbra is elmondható, hogy az együttműködő munkáltatók már az eljárás során bejelentették a munkavállalók foglalkoztatását és helyreállították a jogellenes állapotot, míg az együttműködést nem tanúsító munkáltatók a határozati kötelezés ellenére sem pótolták a mulasztást.

Az utóellenőrzéseket követően a be nem jelentett munkavállalók munkaviszonyát hivatalból bejelentette hatóságunk.

A hivatalbóli bejelentések megtétele során gondot okoz, hogy ha a munkavállalók – mind magyar, mind külföldi esetén - TAJ és/vagy adóazonosító jele nem áll a hatóság rendelkezésére, ugyanis ezekben az esetekben a társszervek felé megkeresést szükséges elsőként küldeni az adatok beszerzése miatt.

3) Súlyos jogsértések feltárása

3.1. munkaidő-nyilvántartás

A munkaidő-nyilvántartás vezetésére vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt 2022. évben 173 intézkedésünk volt, 442 fő munkavállalót érintően.

A munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos intézkedések aránya 2021. évhez képest (34 %) némiképp csökkent, idén 31 % volt, s így „a feketefoglalkoztatás megelőzte a munkaidő-nyilvántartást” 2022. évben.

A munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos szabálytalanságok a leggyakrabban elkövetett jogsértések közé tartozik, mindegyik ellenőrzéssel érintett ágazatban tártunk fel ilyen szabálytalanságot.

A szabálytalanságok megoszlását tekintve, 88 esetben tártuk fel a munkaidő-nyilvántartás hiányát, 84 esetben hiányos/hamis munkaidő-nyilvántartásra vonatkozó szabálytalanságot állapítottunk meg, míg 1 esetben kettős munkaidő-nyilvántartás vezetése nyert megállapítást.

A jogsértések elkövetési formái megegyeznek az előző években tapasztaltakhoz képest. A munkaidő-nyilvántartás hiányát kisebb munkáltatóknál tártuk fel, a nagyobb cégek jellemzően vezetnek munkaidő-nyilvántartást – esetükben a hiányosság, nem naprakész vezetés fordult elő leggyakrabban.

Továbbra is szinte általánosnak tekinthető, hogy az egyenlőtlen munkaidő-beosztásban foglalkoztatott munkavállalók esetén a munkáltatók csupán a munkavégzésekre vonatkozó adatokat tüntetik fel a munkaidő-nyilvántartásban, a pihenőnapok és szabadnapokat nem különítik el, nem jelölik, az ilyen rovatokat csak kihúzzák vagy üresen hagyják.

3.2. munkabér és munkabér védelme

A munkabérrel és munkabér védelmével kapcsolatos jogszabályi előírások megsértése miatt 2022. évben 62 intézkedésünk volt, 363 fő munkavállalót érintően.

Minimálbérrre vonatkozó jogsértést 2 esetben, 2 főt érintően, garantált bér megfizetésével kapcsolatos jogsértést 2 esetben 3 fő munkavállalót érintően tártunk fel.

Éjszakai munkavégzésért járó bérpótlék megfizetésének elmulasztása miatt 2 intézkedésünk született, 7 fő munkavállalót érintően.

Műszakpótlék megfizetésének elmulasztása miatt 4 intézkedésünk született, 6 fő munkavállalót érintően.

Rendkívüli munkavégzés ellentételezésének elmulasztása miatt 18 intézkedésünk született, 32 fő munkavállalót érintően.

Munkaszüneti napon történt munkavégzésért járó bérpótlék megfizetésének elmulasztása miatt 5 intézkedésünk született, 11 fő munkavállalót érintően.

Távolléti díj megfizetésének elmulasztása miatt 3 intézkedésünk született, 14 fő munkavállalót érintően.

A bérfizetés határidejére vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt 8 intézkedésünk született, 94 fő munkavállalót érintően.

Tapasztalataink szerint a munkáltatók a munkabérrel kapcsolatos szabálytalanságokat a legtöbb esetben elismerik, és – részben a munkaügyi bírság elkerülése érdekében is – rendezik az elmaradt munkabérek kifizetését. 2022. évben 4 esetben szabtuk ki munkaügyi bírságot amiatt, hogy a munkáltató az eljárás során sem fizette meg az elmaradt munkabért.

A munkabér védelmére vonatkozó jogsértések miatt 18 intézkedésünk született, 194 fő munkavállalót érintően. Többségben az írásbeli elszámolásokról nem volt megállapítható az elszámolás helyessége, illetve nem a valóságnak megfelelő adatokat tartalmazták az elszámolások. Egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony keretében foglalkoztatott munkavállaló esetében is intézkedtünk ilyen jogsértés miatt ebben az évben.

3.3. munkaerő-kölcsönzés

Munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó jogsértést nem tártunk fel 2022. évben. (Munkaerő-kölcsönzéshez kötődően 1 esetben tártunk fel munkaszerződés nélküli foglalkoztatást.)

3.4. rendkívüli munkavégzés

2022. évben 1 esetben, 2 főt érintően tártunk fel a rendkívüli munkavégzés tárgykörébe tartozó jogsértést, méghozzá a munkaszüneti napon történő munkavégzést korlátozó rendelkezések megsértését. Egy pékség mintaboltja tartott nyitva munkaszüneti napon, ahol kizárólag kereskedelmi tevékenység folyt.

3.5. szabadság kiadása

A szabadság kiadásával kapcsolatos jogszabályi előírások megsértése miatt 2022. évben 10 esetben intézkedtünk, 34 fő munkavállalót érintően.

A szabadság tényleges kiadásával kapcsolatos jogsértést nem tártunk fel, az intézkedéseink mindegyike abból eredt, hogy az egyenlőtlen munkaidő-beosztásban foglalkoztatott munkavállalók esetében a munkáltató a szabadságokat már eleve szabadságként osztotta be a munkaidő-beosztásban, illetve a pihenőnapok, szabadnapok nem kerültek beosztásra, így nem volt igazolható, hogy a munkáltató a szabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra adta ki. Az egyenlőtlen munkaidő-beosztást alkalmazó munkáltatók jó része még mindig nincs tisztában azzal, hogy ilyen jelentősége van annak, hogy a munkaidő-beosztást nem megfelelő tartalommal készítik el, s ebből számos jogsértés eredhet.

3.6. a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő – a munkavállalót megillető – igazolások kiállítására és kiadására, valamint a munkaviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez kapcsolódó elszámolás meglétére vonatkozó szabályok

A foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiállítására és kiadására, illetve az elszámolás megtörténteire vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt 2022. évben 34 intézkedésünk született, 51 fő munkavállalót érintően.

A rendes munkaviszonyos foglalkoztatást érintő jogsértések miatt 28 intézkedésünk volt, míg egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyt érintően 6 esetben intézkedtünk.

A munkaviszonyos munkavállalók esetében az a jellemző, hogy alapvetően panaszbejelentés alapján tártuk fel a jogsértéseket

4) Panaszok, közérdekű bejelentések vizsgálatának ellenőrzési tapasztalatai

2022. évben 39 bejelentés érkezett hatóságunkhoz, ezekből 14 közérdekű és 25 panaszbejelentés volt. 2021. évhez képest a bejelentések száma több mint 25 %-kal emelkedett. A közérdekű bejelentések száma némileg csökken, viszont a panaszbejelentések száma majd kétszeresére növekedett tavalyhoz képest.

A 39 bejelentőből 4 bejelentő volt anonim, évről évre alacsonyabb a névtelen bejelentők aránya.

11 bejelentés került áttételre illetékes hatóságnak, míg egy esetben Hatóságunk az Innovációs és Technológiai Minisztérium elé terjesztette a bejelentést kizárási ok miatt.

A leggyakoribb tárgykörök, melyeket a bejelentések érintettek, a munkabérrrel kapcsolatos jogsértések (20 eset), a nyilvántartással kapcsolatos jogsértések (12 eset) és a feketefoglalkoztatás (11 eset) voltak.

A bejelentések valóságtartalmát illetően idén is megállapítottuk, hogy a bejelentések többsége legalább részben megalapozott volt, illetve több, a bejelentésekben nem vélelmezett jogsértést is feltártunk a munkáltatókkal szemben.

A bejelentőket minden esetben tájékoztattuk arról, hogy az ügy kivizsgálása várhatóan 30 napnál tovább tart, valamint az ügyek lezárását követően is tájékoztattuk a bejelentőket az ellenőrzés eredményéről.

5) A közigazgatás szolgáltató jellegének érvényesülési formái, különösen a tájékoztatásra, valamint a „nyílt nap” rendezvényekre

2022. évben 35 alkalommal fordultak Hatóságunkhoz tájékoztatás kéréssel, ebbe beletartoznak a különböző rendezvényeken dokumentáltan nyújtott tájékoztatások is.

17 esetben személyesen, 15 esetben telefonon keresztül, 3 esetben elektronikus levél útján fordultak hozzánk kérdéssel az érdeklődők. A legtöbb kérdés a foglalkoztatási jogviszony megszűnésével kapcsolatos, munkabérrrel kapcsolatos, illetve a munka- és pihenőidővel kapcsolatos tárgykörökben voltak.

Nyílt napot 2022. év II. negyedévében megtartottuk, a munkabalesetben elhunytak, megrokkantak világnapja alkalmából.

A 2022. április 26. napon 09.00-tól 13:00 óráig került megtartásra a Salgótarjáni Városi Sportcsarnokban a *Nyílt nappal* egybekötött *Állásbörze*, mely mindenki számára ingyenesen látogatható volt.

Mivel az előző években a pandémia miatti korlátozások nem tették lehetővé, hogy a vármegyében hasonló rendezvényeket szervezzenek a kormányhivatal foglalkoztatási főosztályának munkatársai, talán ennek is köszönhető volt, hogy a megyeszékhelyen 28 munkáltató összesen 550 ajánlata közül válogathatott a megjelent több mint ezer álláskereső. A program során nemcsak a munkát keresők, vagy az állást változtatók találhatták meg számításaikat, hanem a szakképzési lehetőségekről is tájékoztatást kaphattak a jelenlévők. A foglalkoztatási szolgálat képviselői ezen túlmenően az uniós képzési lehetőségeket is ismertették. Tekintettel arra, hogy a *„Munkában megrokkantak és elhunytak emléknapja”* alkalmából került megrendezésre a nyílt nap, így mind a munkavédelmi, mind a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság részéről előadásokat tartottunk a témához kapcsolódóan és külön standdal is megjelentünk, ahol a rendezvény teljes időtartama alatt vártuk az érdeklődőket tanácsadás céljából. A munkáltatói fórum keretében megtartott előadásokat követően a munkáltatóknak lehetőségük nyílt még kérdéseiket föltenni a hatóság szakemberei felé. A foglalkoztatás-felügyeleti szakterületnél a 2021. évi jogszabályváltozás kapcsán merültek föl kérdések a foglalkoztatás bejelentését érintően.

A munkabalesetben elhunytak és megrokkantak megemlékezését koszorúzással egybekötve tartottuk 2022. április 28-án, ahol Osztályunk is képviseltette magát.

A 2022. október 06. napon a Salgótarjáni Városi Sportcsarnokban újfent *Állásbörze* került megtartásra, melyen hatóságunk is képviseltette magát, munkaügyi tájékoztatást nyújtva az érdeklődőknek. Számos érdeklődő részére biztosítottunk tájékoztató kiadványokat, illetve adtunk tájékoztatást a felmerülő kérdésekre, melyek a rendszerben rögzítésre kerültek.

Főosztályunk munkáltatók részére rendszeresen hírlevelet is készít, melyben a jelentősebb jogszabályváltozásokra hívjuk fel a figyelmet, ezáltal is elősegítve a foglalkoztatók jogkövető magatartását.

6) Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatosan továbbra is azt tapasztaltuk, hogy a munkáltatók nem tartják sem korrektnek, sem életszerűnek a 30 napos visszamenőleges bejelentési kötelezettségre vonatkozó szabályt.

Az év során a helyszíni ellenőrzések alkalmával egy olyan igazán kirívó eset fordult elő, hogy a vizsgálattal érintett munkavállalónak és a munkáltatónak a magatartása jelentősen megnehezítette a munkaügyi felügyelők eljárását. A munkavállaló tanúkénti meghallgatására (jegyzőkönyv felvételére) még a felügyelők megjelenése után fél órával sem került sor, a meghallgatást nagymértékben akadályozta a munkáltató és a munkavállaló viselkedése. A jegyzőkönyv készítése csak mintegy 30-40 perc elteltével kezdődött, az építőipari munkát végző személyek (kft. képviselőre jogosult vezetője és alkalmi munkavállalóként foglalkoztatott gyermeke) csupán ekkor álltak az ellenőrzés rendelkezésére, magatartásuk ekkorra tette lehetővé a munkavállaló tanúkénti meghallgatását.

7) Társhatósági ellenőrzések tapasztalatai

2022. évben 123 esetben ellenőriztünk társhatóságokkal, 54 esetben a munkavédelmi hatósággal, 44 esetben a rendőrséggel, 12 esetben az idegenrendészeti hatósággal, 5 esetben a fogyasztóvédelmi hatósággal, 4 esetben az adó- és vámhatósággal, 3 esetben az élelmiszerlánc-biztonsági hatósággal. A közös ellenőrzések száma az év második negyedétől kezdődően emelkedett jelentősen: az első negyedévben 13, a második negyedévben 39, a harmadik negyedévben 26, a negyedik negyedévben 45 társhatósági ellenőrzésünk volt. A társhatóságokkal történő együttműködés pozitív volt, mind egyre hatékonyabban segítjük egymás munkáját. A munkavédelmi kollégákkal természetesen kiemelkedően jó az együttműködés.

III.

Munkavédelmi hatósági ellenőrzés

1) Kiemelt ágazatok ellenőrzésére vonatkozó tapasztalatok

Építőipar

Az ágazatban tapasztaltak megegyeztek a korábbi időszakok megállapításaival, így a jellemzően feltárt szabálytalanságok:

- az építési állványok számos esetben hiányosak, azokat nem látják el lábdeszkával, korlátelemekekkel,
- a kivitelezéseknél alkalmazott munkagépekről hiányoznak a kötelező jelzések, pl. időszakos vizsgálat időpontja, figyelmeztető feliratok, több esetben nem működött a hangjelző berendezés,
- a villamos hosszabbítók több esetben is szabálytalan kivitelűek volt, pl. szigetelő szalagos javítás,
- gyakori hiányosság, hogy az építési munkaterület elhatárolása hiányos, a bejárat lejtős feljáró csúszásmentesítése nem volt megoldva, a szöges deszkáktól nem volt megtisztítva a közlekedési útvonal,
- a szükséges esetekben az előzetes értesítést nem küldte meg a fővállalkozó hatóságunk felé,
- a nemrég alakult építőipari munkáltatóknál előfordult, hogy semmilyen munkavédelmi dokumentummal nem rendelkeztek, továbbá munkavédelmi szakembert sem alkalmaztak.
- nem minden esetben rendelkeztek a kivitelezési munkaterületeken alkalmazott gépek kezelésére érvényes jogosultsággal,
- az azbesztmentesítéskor keletkezett veszélyes hulladék tárolása során az előírt biztonsági jelzéseket nem alkalmazzák.

Mezőgazdaság

Ebben az ágazatban is állandóan visszatérő hiányosságok a jellemzőek, azaz a nem megfelelő karbantartásra visszavezethető problémák.

Az ágazatban munkabalesetek bekövetkezésével kapcsolatban is történtek munkavédelmi ellenőrzések, előfordult, hogy nem küldték meg hatóságunk részére a munkahelyen bekövetkezett munkabalesetről készült munkabaleseti jegyzőkönyvet.

Erdőgazdálkodás

Az ágazatban megkíséreltük munkavédelmi ellenőrzés elvégzését, azonban a munkavégzések helyszínének megközelíthetatlensége, vagy pedig a munkakezdés kiszámíthatatlansága miatt ez meghiúsult.

Feldolgozó- és gépipar

Az ágazatban tapasztalható a külföldi munkavállalók létszámának nagymértékű növekedése, ami magában hordozza a munkabalesetek bekövetkezésének lehetőségét. Az ágazatban nem tapasztaltunk a korábbi időszakokhoz képest változást, ennek megfelelően a jellemző hiányosságok:

- több esetben is fenn állt a botlás, elesés veszélye a nem megfelelő állapotú padlózat miatt,
- néhány esetben ideiglenes intézkedés vált szükségessé a termelő berendezések működésképtelen biztonsági berendezései miatt (pl. lapszabász körfűrészgép vészleállítója nem volt reteszelt),
- leszerelésre kerültek védőburkolatok beállítás, karbantartás céljából, de ezeket rendszerint „elfelejtik” visszaszerelni,
- a munkahelyeken végzett raktározással, tárolással kapcsolatban is rögzítésre kerültek hiányosságok, példaként említve az eldőlés ellen nem biztosított gázpalackokat, az alkalmazott fémállvány polcain a biztonságos terhelhetőségre vonatkozó feliratok és a megengedett teherbírásra vonatkozó utasítások hiányát,
- a külföldről megvásárolt gépek kezelő elemein több esetben nem voltak megtalálhatóak a magyar nyelvű funkcionális feliratok.
- több esetben is megállapításra került, hogy nem ellenőrizték rendszeresen az étel és ital fogyasztását azokon a munkaterületeken, ahol a munkakörnyezetet a tevékenység során alkalmazott, veszélyesnek minősülő keverékek szennyezhetik,
- számos alkalommal rögzítésre kerültek kisebb súlyú villamos hiányosságok, amelyek a munkaeszközök amortizációjából, a karbantartás nem teljes körű elvégzéséből származtak,
- a raklapos tároló állványrendszer, időszakos ellenőrző felülvizsgálatával nem rendelkezik.

Egészségügyi- és szociális ellátás

Figyelembe véve a járványügyi helyzetet és a vármegye adottságait, az ágazatban kisszámú ellenőrzés elvégzése történt. Az ágazatban számos szabálytalanság tapasztalható, azonban súlyos veszélyeztetés nem volt megállapítható, a következők alapján:

- több esetben is fenn állt a botlás, elesés veszélye a nem megfelelő állapotú padlózat miatt,
- kórház ellenőrzése során megállapításra került, hogy a műtők kockázatértékelését nem végezték el,
- időskorúak bentlakásos intézményében hiányosságok merültek fel az alkalmazott lámpatestekkel és villamos hosszabbítóval kapcsolatban,
- a karbantartási tevékenység ellenőrzése során megállapítottuk, hogy a karos lemezolló lecsapódás elleni védelme nem volt megoldva, valamint az alkalmazott veszélyes keverék biztonsági adatlapjával nem rendelkeztek,
- az anyagraktár tetőszerkezete beázott, ahol villamos berendezések is találhatóak, amely fokozza a beázásból eredő baleseti veszélyeket.

Az ágazatban szereplő munkáltatókat érintően foglalkozási megbetegedések kivizsgálásával kapcsolatos ügyek keletkeztek főképpen.

2) Utóellenőrzések

Az ellenőrzött munkáltatók a korábban feltárt hiányosságokat határidőre megszüntették, több esetben ennek tényét bizonyító iratokat is megküldték hatóságunk részére. Jellemzően a változó munkahelyeken azonban az utóellenőrzés időpontjában már befejeződött a munkavégzés, ezért néhány alkalommal határozatban köteleztük a munkáltatót a kötelezettségeinek teljesítését igazoló dokumentumok megküldésére. Ennek elmaradása esetén eljárási bírság kiszabására került sor.

3) A kiemelt szakmai célok ellenőrzésére vonatkozó tapasztalatok

Veszélyes munkaeszkővel, technológiával, porral, zajjal és/vagy kéz-karreggéssel járó, veszélyes anyagokkal, rákkeltő anyagokkal végzett tevékenységek ellenőrzése során feltárt kirívó szabálytalanságok és az ellenőrzést követő intézkedések ismertetése

Veszélyes munkaeszkővel, technológiával kapcsolatban:

- egy boronáláskor használt speciális mezőgazdasági traktor használatát fel kellett függeszteni, mert az ellenőrzéskor elvégzett próba során nem működött a hangjelző berendezése,
- egy kivitelezési munkahelyen üzemeltetett Terex Demag gyártmányú, AC-250. típusú, gumikerekes teleszkópos autódarun nem volt elhelyezve a függő teher alatt tartózkodást megtiltó magyar nyelvű felirat és jelölés, ezért határozat kiadására került sor a munkáltató felé,

- a kivitelezési munkahelyen üzemeltetett, Genie gyártmányú, GS-3268 típusú ollós személyemelő géphez nem rendszeresítettek emelőgép-naplót, azonban az emelőgépet az ellenőrzés napján is használták, aminek eredményeképpen határozatban köteleztük a munkáltatót a hiányosság megszüntetésére.
- egy színesfém átvevő munkahelyen alkalmazott Liebherr gyártmányú, 902-es típusú gumikerekes rakodógép vezetőfülkéjének ajtaját annak sérült állapota miatt leszerelték, ami lecsökkentette a gépet kezelő munkavállaló védelmét a külső hatásokkal (kedvezőtlen klíma, kivágódó tárgyak) szemben. A munkáltatót határozatban köteleztük a feltárt hiányosság megszüntetésére.
- egy színesfém átvevő munkahelyen alkalmazott Mitsubishi gyártmányú, 2 tonna teherbírású homlokvillás targonca jobb hátsó kerekén a gumiköpeny felhasadt, sérült állapotú volt, ami alapján a géppel történő közlekedés során fenn állt a munkabaleset bekövetkezésének veszélye, ezért a munkáltatót határozatban köteleztük a szabálytalanság megszüntetésére.
- egy munkavállaló az építési munkahelyen kezelői jogosultság nélkül üzemeltette a MATECO gyártmányú, 15118A azonosító számú, elektromos ollós emelőállványt, ezért emelőgép kezelői munkakörben történő munkavégzéstől eltiltottuk, valamint közigazgatási helyszíni bírság kiadására került sor.
- egy gumikerekes rakodógép - amely alkalmas volt emelőgép funkcióban egységtrakomány mozgatására is - az emelőgéppel kamion platójáról pakolták le a járda burkolataként szolgáló térburkoló rakatokat. A gépkezelő a lepakolási feladattal lett megbízva annak ellenére, hogy a gépkezelőnek a feladatra nem volt végzettsége, ezért közigazgatási helyszíni bírság kiszabásáról intézkedtünk.

Porral, zajjal és/vagy kéz-karrezgéssel járó tevékenységgel kapcsolatban:

- Egy fémipari munkáltatónál kialakított hegesztő műhelyben 3 db telepített hegesztő munkahelyen végeztek védőgázos fogyóelektródás ívhegesztést Weld-Impex gyártmányú, MIG322-es típusú hegesztőgépekkel. A keletkezett füstgázok miatt elszívás kiépítésre került, azonban a munkáltató méréssel még nem ellenőrizte ennek megfelelő működését. A fentiek miatt határozatban köteleztük a munkáltatót a szabálytalanság megszüntetésére.
- Egy munkáltató munkahelyi kockázatértékelése nem értékelte teljesen körülményeket a munkahelyen fellépő kockázatokat, beleértve a zsírtalanító üzemszere vonatkozóan a munkavállalókat érő zajterhelést. Határozati kötelezés került kiadásra.

Veszélyes anyagokkal végzett tevékenységekkel kapcsolatban:

- Egy karbantartó műhelyben felületkezelési munkálatokhoz alkalmaztak lakkbenzin hígítót, amely eredeti címkéje alapján GHS-07 veszélyjelzéssel és veszélyszimbólummal volt ellátva, de a veszélyes keverékre vonatkozóan biztonsági adatlappal a munkáltató nem rendelkezett. Ezért hiányosság megszüntetésére kötelező határozat kiadására került sor.
- Az elektronikai termékeket gyártó munkáltató üzemében, a karbantartási területen elhelyezett asztalon az eredeti címkéje szerint ártalmas és tűzveszélyes tulajdonságú, WD40 márkanévű veszélyes keverék és a VG46 típusú hidraulika olaj mellett tárolták a fogyasztásra szánt üdítőitalt. A szabálytalanság megszüntetése érdekében ideiglenes intézkedés meghozatala történt.

Rákkeltő anyagokkal végzett tevékenységekkel kapcsolatban:

- Azbeszt síkpala bontása munkavégzési helyen a munkaterület körbehatárolása, a bontott pala kiporzás-mentes egységtrakomány képzése megtörtént, de az azbeszt jelenlétére figyelmeztető feliratok, illetve a munkaterület határán az azbesztbontásra figyelmeztető feliratok nem voltak elhelyezve. A munkáltatóval szemben munkavédelmi eljárást indítottunk és határozatban köteleztük a munkáltatót a feltárt szabálytalanságok megszüntetésére.
- Az azbesztmentesítéskor keletkezett veszélyes hulladék BIG BAG zsákokban történő tárolása során az előírt biztonsági jelzéseket nem alkalmazták, ezért határozatban köteleztük a munkáltatót a hiányosság megszüntetésére.

Kiemelt védelemre szoruló munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, terhes, nemrégben szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során tapasztalt szabálytalanságoknak és a megtett intézkedéseknek az ismertetése:

- Az ellenőrzött szociális intézményben megváltozott munkaképességű személyeket is foglalkoztattak. A helyszínen elvégzett ellenőrzésünk során azonban számos hiányosság megállapításra került, például a mosoda bejárati ajtajában annak alacsony kialakítása miatt fenn állt a közlekedés során a fejsérülés veszélye, azonban erre vonatkozó jelzést az ajtó belső oldalán nem helyeztek el, a konyha raktárhelyiségében megtalálható fémpolc első két lábát instabil módon, méretre vágott léccel, papírral ékelték, támasztották ki, valamint a munkáltató nem biztosította teljes körűen a munkavállalók számára az egyéni védőeszközök juttatásának írásos belső rendjében meghatározott egyéni védőeszközöket. A fentiek alapján munkavédelmi eljárást indítottunk és határozatban köteleztük a munkáltatót a fennálló szabálytalanságok megszüntetésére.
- Az ellenőrzéssel érintett kereskedelmi munkahelyen egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállaló már elérte a rá irányadó nyugdíjkorhatárt, azonban foglalkoztathatósági szakvéleménnyel nem rendelkezett. A munkahelyen ezen kívül épületvillamossági berendezésekkel kapcsolatos hiányosság is feltárássra került, aminek eredményeképpen munkavédelmi eljárás megindítására, majd hiányosság megszüntetésére kötelező határozat kiadására kerül sor.

4) Saját kezdeményezésű célvizsgálattal kapcsolatos tájékoztatás

A 2022-es év II. félévében került lefolytatásra saját kezdeményezésű célvizsgálatunk, „Az üzemi karbantartási tevékenység munkavédelmi célvizsgálata” elnevezéssel. Az ellenőrzések során kirívó hiányosságokat nem tapasztaltunk, a feltárt szabálytalanságokat főképp az alkalmazott munkaeszközök, épületvillamossági berendezések amortizációja eredményezte.

A saját kezdeményezésű célvizsgálatban 5 fő munkavédelmi felügyelő vett részt, összesen 25 db ellenőrzést végeztünk különböző ágazatokban, ahol 214 fő munkavállaló ellenőrzésére került sor. Ellenőrzés alá vontunk 188 munkaeszközt, melyből 57 db volt szabálytalan.

Minden munkáltatónál tapasztaltunk hiányosságot. A célvizsgálat eredményeként 4 ideiglenes intézkedés történt, 2 munkaeszköz került eltiltásra és 2 tevékenységet függesztettünk fel.

Összesen 25 darab határozat került kiadásra, 94 db hiányosság került feltárássra, 25 db figyelmeztetést alkalmaztunk.

5) Nyílt napokkal kapcsolatos tájékoztatás

A 2022. április 26. napon 09.00-tól 13:00 óráig került megtartásra a Salgótarjáni Városi Sportcsarnokban a *Nyílt nappal* egybekötött *Állásbörze*, mely mindenki számára ingyenesen látogatható volt.

Mivel az elmúlt két évben a pandémia miatti korlátozások nem tették lehetővé, hogy a vármegyében hasonló rendezvényeket szervezzenek a kormányhivatal foglalkoztatási főosztályának munkatársai, talán ennek is köszönhető volt, hogy a megyeszékhelyen 28 munkáltató összesen 550 ajánlata közül válogathatott a megjelent több mint ezer álláskereső. A program során nemcsak a munkát keresők, vagy az állást változtatók találhatták meg számításaikat, hanem a szakképzési lehetőségekről is tájékoztatást kaphattak a jelenlévők. A foglalkoztatási szolgálat képviselői ezen túlmenően az uniós képzési lehetőségeket is ismertették. Tekintettel arra, hogy a *„Munkában megrokkantak és elhunytak emléknapja”* alkalmából került megrendezésre a nyílt nap, így mind a munkavédelmi, mind a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság részéről előadásokat tartottunk a témához kapcsolódóan és külön standdal is megjelentünk, ahol a rendezvény teljes időtartama alatt vártuk az érdeklődőket tanácsadás céljából.

A munkáltatói fórum keretében megtartott előadásokat követően a munkáltatóknak lehetőségük nyílt még kérdéseiket föltenni a hatóság szakemberei felé. Legtöbbször a munkabaleseti jegyzőkönyvek kitöltésével, annak hatóság részére történő megküldésével, a munkabaleset kivizsgálás körülményeivel kapcsolatosan tettek föl kérdéseket.

A munkabalesetben elhunytak és megrokkantak megemlékezését koszorúzással egybekötve tartottuk 2022. április 28-án, ahol Osztályunk is képviseltette magát.

A 2022. szeptember 19-24. között a fővárosban és a megyékben megrendezett Biztonság Hete programsorozaton belül megyei szintű aktivitásra 2022. szeptember 16-án került sor Salgótarján belvárosában a Fő téren a Biztonság Napja elnevezésű rendezvény keretében a Város 100. évfordulójához kapcsolódóan. A fenti napon – társszervekkel együttműködve - középiskolásoknak szervezett versenyek kerültek megtartásra (kerékpáros ügyességi pálya, biztonságos közlekedéssel kapcsolatos feladatok), valamint Osztályunk információs pontján tanácsadásra és különböző feladatok végrehajtására volt lehetősége az érdeklődőknek.

Az egész napos program a reggeli órákban a megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati gépjárművek felvonulásával vette kezdetét, majd a megnyitó előtt az érdeklődők a Készenléti Rendőrség Zenekarának előadását hallgathatták meg, köztük több történelmi toborzó dallal. Az ünnepélyes megnyitót követően a rendezvényre kilátogatók egy komplex, közúti közlekedési balesetet szimuláló mentési gyakorlatot tekinthettek meg. A nap folyamán a gyermekek és a felnőttek a programokon és a kitelepült társszervek kiállítási helyszínein bepillantást nyerhettek többek között a katasztrófavédelmi igazgatóság, a mentőszolgálat, a fegyház és börtön, valamint az adóhivatal, a honvédség, a rendőrség munkájába is. A Biztonság Napján részt vett a Magyar Autóklub élménykamionja, ahol többek között a borulásszimulátort is kipróbálhatták a programokon résztvevők, továbbá a Magyar Biztosítók Országos Szövetségének képviselőjétől is hasznos információkhoz juthattak.

Sok gyermek megfordult a sátrunknál, ahol a játékosan megszerkesztett munkavédelmi ismertető anyagokat szívesen fogadták. A felnőtteket a mindennapi munkájukkal kapcsolatosan hasznos tanácsokkal tudtuk ellátni.

A délutáni órákban a program a rendőrség és társszervek bevetési egységeinek bemutatójával folytatódott, amely közben a tanévkezdéshez kapcsolódva a középiskolás diákokat vetélkedőre hívták a szervezők és a társszervek.

A jó hangulatú rendezvény lehetőséget teremtett arra, hogy az egész napos programra kilátogató gyermekek és felnőttek megismerkedhessenek a rendvédelmi szervek, valamint társszerveik (köztük a munkavédelem) mindennapi munkájával és hasznos tanácsokkal és élményekkel térhessenek haza.

Fentiekén túl állásbörzén és megyenapon is megjelentünk, ahol a munkavédelmi témájú kiadványainkat népszerűsítettük és tájékoztatást nyújtottunk az érdeklődőknek.

Főosztályunk munkáltatók részére rendszeresen hírlevelet is készít, melyben a jelentősebb jogszabályváltozásokra hívjuk fel a figyelmet, ezáltal is elősegítve a foglalkoztatók jogkövető magatartását.

6) Súlyos jogsértések

2022. évben 3 db munkavédelmi bírság kiszabását megalapozó eset történt, az alábbiak szerint:

1./ Egy Kft. telephelyén súlyos munkabalesettel is érintett alapanyag ürítő berendezés ellenőrzésekor számos szabálytalanság megállapításra került (biztonsági berendezések működésképtelensége, hiánya), amit követően munkavédelmi bírság kiszabása történt.

2./ Közúton végzett hulladékelszállítás közben a Kft. munkavállalója a tolatást végző hulladékgyűjtő jármű tartózkodó lépcsőjén állt, ami közben rosszul lét miatt onnan az aszfalra esett, majd a mozgásban levő jármű által lábán sérüléseket szenvedett el. Munkavédelmi bírság került kiszabásra a jármű tolatását megakadályozó biztonsági berendezés működésképtelensége miatt.

3./ A Kft. telephelyén bekövetkezett munkabaleset miatt került kiszabásra munkavédelmi bírság. A munkavállaló linóleum alapanyag méretre vágását végezte egy GÉFI gyártmányú hidraulikus lemezollóval, aminek során mutató ujjá becsúszott a gép védőrácsa alá. Ennek eredményeként az ott elhelyezett, mozgásban levő leszorító elem nem súlyos, azonban csonkulással járó sérülését okozta.

7) Panaszok, közérdekű bejelentések vizsgálatának ellenőrzési tapasztalatai

A 2022-es évben hatóságunkhoz 15 esetben közérdekű, valamint 21 esetben panaszbejelentés érkezett, amelyek közül 3 névtelenségét kérő bejelentőtől származott. A közérdekű bejelentések nagyobbik részét elektronikusan (e-mail útján, hivatali kapun keresztül) tették meg.

A közérdekű bejelentések több mint a fele megalapozott, vagy részben megalapozott volt. Csupán 2 bejelentés nem volt vizsgálható, és 1 bejelentés került áttételre illetékeség hiánya miatt.

A megtett közérdekű bejelentések többnyire az egyéni védőeszközök biztosításával, azok viselésével, a munkahelyek kialakításával, azok állapotával, a használt gépek állapotával, a munkavégzés körülményeivel voltak kapcsolatosak.

A beérkezett panaszbejelentések túlnyomó többségében a bejelentést tevő munkavállaló sérelmezte, hogy a koronavírusos megbetegedését nem jelentette be az észlelő orvos. A szükséges intézkedéseket megtettük, az észlelő orvost tájékoztattuk kötelezettségéről, adott esetben továbbítottuk a Nemzeti Népegészségügyi Központhoz vizsgálat és bejelentés céljából. Ezen esetek közül már volt olyan, amit bejelentőlappal együtt kaptunk vissza a Nemzeti Népegészségügyi Központtól, így a kivizsgálást már meg tudtuk kezdeni.

Néhány esetben arról tájékoztatta hatóságunkat a bejelentést tevő munkavállaló, hogy munkahelyén munkabaleset szenvedett el, amelyet munkáltatója nem tekintette munkabalesetnek, azt nem vizsgálta ki. Ezen bejelentések közül több megalapozottnak bizonyult, így az érintett munkáltatókat köteleztük a munkabalesetek kivizsgálására és a munkabaleseti jegyzőkönyvek megküldésére, de előfordult olyan eset is, hogy illetékesség hiánya miatt az ügyet továbbítanunk kellett az illetékes munkavédelmi hatóságnak további vizsgálat céljából.

8) Főmunkaidőn kívül végzett ellenőrzések

Az év során nem történt főmunkaidőn kívüli ellenőrzés.

9) Munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések/fokozott expozíciós esetek, munkaegészségügyi nyilvántartások

Munkabalesetek:

Az év során 2 db súlyosnak minősülő munkabaleset kivizsgálása történt, az alábbiak szerint:

1./ A Kft. telephelyén tartottunk kivizsgálást és helyszíni ellenőrzést súlyos munkabaleset bekövetkezése miatt. A munkahelyen műanyag fóliák gyártását végezték, aminek során az alapanyag ürítő berendezésen megtalálható összeforgó hengerpár egy munkavállaló lábát térdig behúzta, aminek során súlyosnak minősülő sérüléseket szenvedett el. Az ellenőrzéskor számos szabálytalanság megállapításra került (biztonsági berendezések működésképtelensége, hiánya), amit követően munkavédelmi bírság kiszabására történt. A munkáltató balesetvizsgálatába nem vonta be a foglalkozás-egészségügyi orvost, ezért emiatt is intézkedésünk vált szükségessé.

2./ Közúton hulladékszállítást végző Kft. rakodást végző munkavállalói a jármű felépítményén álltak. Az egyik munkavállaló rosszul léte miatt a felépítményről a talajra zuhant, így a mozgásban levő tehergépjármű elgázolta, aminek következtében bal lába térd alatti részének a sérülése következett be. A sérült munkavállalót Kórházba szállították ellátás céljából. A helyszíni ellenőrzés során a hulladékgyűjtő tehergépjármű felépítményének használata, a szabálytalanul végzett hulladék-gyűjtési tevékenység felfüggesztésre került, ugyanis megállapítottuk, hogy a jármű tolatását megakadályozó biztonsági berendezés működésképtelen volt, továbbá a munkafolyamatot szabálytalanul végezték.

Foglalkozási megbetegedések:

A 2022-es évben még mindig számos, összesen 253 db bejelentés érkezett foglalkozási megbetegedésekről, amelyek kivétel nélkül az új típusú koronavírussal voltak kapcsolatosak. A bejelentett esetek jellemzően az egészségügyi szektort, a szociális otthonokat, és az oktatási intézményeket érintették. A foglalkozási megbetegedések kivizsgálása – tekintettel a kialakult járványügyi helyzetre – a munkáltató és a munkavállaló részére megküldött nyilatkozatokon alapult, mellőzve a személyes kontaktust. Több olyan eset is volt, amikor az észlelő orvos, jellemzően a háziorvos nem volt hajlandó beküldeni a bejelentést.

A beérkezett nyilatkozatok alapján került sor munkavédelmi hiányosság megállapítására is, például egy munkáltató nem biztosította munkavállalói számára a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást.

Fokozott expozíciós esetek:

2022. évben fokozott expozíciós eset bejelentésére nem került sor vármegeyénkben.

10) Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Az ellenőrzések fogadtatása sok esetben negatív volt a fennálló járványhelyzet okán.

11) Társhatósági/közös ellenőrzések

Kirívó, sajtóban is megjelenő esemény súlyos munkabaleset bekövetkezésekor történt.

1. A Kft. telephelyén tartottunk közösen ellenőrzést a rendőrhatósággal, ugyanis a műanyag fóliákat gyártó munkahelyen egy munkavállaló az általa felügyelt automatikus zsákürítő berendezés kezelése közben szenvedett el súlyos lábsérüléseket. A munkavállaló műszaki mentéséhez szükség volt a tűzoltóság közreműködésére.

2. A Kft. hulladék előkészítési, hasznosítási, gyűjtési, hulladékok és a késztermékek átmeneti tárolási munkát végző munkahelyén porrobbanás következett be, amellyel összefüggésben munkabaleset következett be. Hallássérülés miatt többen kerültek kórházba.

Salgótarján, elektronikus aláírás szerint

Dr. Szabó Sándor
főispán nevében és megbízásából

Tamási Ildikó
főosztályvezető